

MINISTER-PRESIDENT EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN
ARMOEDEBESTRIJDING
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende
wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van
diverse besluiten van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het
kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed
- Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1. BESPREKING

Op 17 juli 2015 verleende de Vlaamse Regering goedkeuring aan de generieke besparingen en kerntakenplannen van de Vlaamse overheid (cf. VR 2015 1707 DOC.0728/1TER en VR 2015 1707 DOC.0728/7QUATER).

Het door de Vlaamse Regering goedgekeurde kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed bevat een aantal beslissingen die een aanpassing van de onroerenderfgoedregelgeving en andere regelgeving vereisen. Meer bepaald volgende bepalingen noodzaken een aanpassing van bestaande regelgeving:

- het schrappen van het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed m.b.t. onroerend erfgoed opgenomen in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed en de vastgestelde inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde (wijziging decreet);
- het schrappen van het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed over aanvragen voor werken op percelen palend aan beschermde monumenten (wijziging besluit);
- het schrappen van het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed m.b.t. functiewijzigingen voor zonevreemde gebouwen opgenomen in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed (wijziging besluit);
- het uitbreiden van de opdracht van erkende onroerenderfgoedgemeenten met de bekrachtiging van archeologienota's (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het schrappen van de formele aanvraag en goedkeuring van de aanvraag tot opmaak van een beheersplan (wijziging besluit);
- het verplicht maken van een motivering voortbouwend op het beheersplan voor alle door een beheersplan niet-vrijgestelde toelatingsplichtige handelingen door de aanvrager (wijziging decreet en besluit);
- het focussen op beschermd erfgoed waardoor het toekennen van de Onroerenderfgoedprijs enkel gebeurt voor projecten m.b.t. beschermd erfgoed of erfgoedlandschappen (wijziging decreet en besluit).

De wijzigingen aan het Onroerendergoeddecreet en andere decreten maakten onderwerp uit van het “decreet houdende wijziging van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en van diverse decreten wat betreft de uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed en wat betreft financiële en technische aanpassingen”. Dit wijzigingsdecreet werd door het Vlaams Parlement in plenaire zitting van 6 juli 2016 goedgekeurd en op 15 juli 2016 door de Vlaamse regering goedgekeurd, bekrachtigd en afgekondigd.

Voor de noodzakelijke wijzigingen aan diverse besluiten wordt hierbij een wijzigingsbesluit aan de Vlaamse Regering voor principiële goedkeuring voorgelegd (bijlage 1).

Naast de wijzigingen ten gevolge van het kerntakenplan wordt een beperkt aantal technische reparaties doorgevoerd. Bijkomend wordt uitvoering gegeven aan de conceptnota “Energiezuinigheid en onroerendergoedzorg” (VR 2015 1812 DOC 1434/1BIS). Ook wordt een wijziging aangebracht aan de archeologieregelgeving, nl. het schrappen van het plafond van €40.000 bij de premie voor buitensporige opgravingskosten. Met deze laatste wijziging wordt tegemoet gekomen aan de vraag naar bijkomende financiële ondersteuning bij het archeologisch traject. Teneinde de doorlooptijd en administratieve last verbonden aan de opmaak van (archeologie)nota’s te optimaliseren, wordt op zeer korte termijn een aanpassing van de Code van Goede Praktijk voorbereid. Bijkomend wordt onderzocht of het invoeren van een premie voor archeologisch vooronderzoek wenselijk is en wat de financiële gevolgen ervan zijn. Op basis van dit onderzoek kan vervolgens beslist worden om al dan niet een dergelijke premiemogelijkheid in het decreet in te schrijven.

1.2. TOELICHTING BIJ HET ONTWERPBESLUIT

Zie Verslag aan de Vlaamse Regering (bijlage 2).

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De weerslag van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap werd uitgebreid omschreven in de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van het “ontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en van diverse decreten wat betreft de uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed en wat betreft financiële en technische aanpassingen” (Cf. VR 2015 1812 DOC.1376/1).

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 30 augustus 2016. De Inspectie van Financiën heeft geen bezwaar aangezien het ontwerpbesluit uitvoering geeft aan de beslissingen van de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 en 18 december 2015.

De Inspectie beveelt echter aan omwille van de rechtszekerheid in het ontwerp van artikel 17 te bepalen welke “specifieke technieken, materialen of toepassingen” worden bedoeld. ‘Zoals het nu voorligt kan de administratie een arbitraire invulling geven. Dit wordt best vermeden.’

Daarom is in art. 17 meer gepreciseerd welke toepassingen bedoeld worden en wordt de energiezuinigheid van beschermde monumenten bijkomend gestimuleerd door de mogelijkheid tot het aanvragen van een onderzoekspremie voor de opmaak van een energieaudit voor beschermde monumenten.

De Inspectie geeft tevens aan dat minimaal een raming van de te verwachten meeruitgaven voor de premies voor de energiebesparende maatregelen moet toegevoegd worden. ‘Ook dient te worden aangegeven hoe deze uitgaven worden ingepast in kredieten die een structureel tekort kennen.’

De impact op de begroting van de bijkomende mogelijkheid voor een onderzoekspremie voor de opmaak van een energieaudit voor beschermde monumenten kan als volgt worden ingeschat. Momenteel zijn er in Vlaanderen ongeveer 12.000 gebouwen beschermd als monument. Ongeveer de helft daarvan zijn woningen, de rest betreft ander erfgoed zoals kerken, bedrijfsgebouwen, etc. Door het ontbreken van de verplichting om de EPB- normen te volgen, de ouderdom van de meeste beschermde monumenten, de complexiteit van het verzoenen van de erfgoedwaarden met de energieprestatie-eisen en het voor beschermd goederen moeilijk is om te voldoen aan de voorwaarden voor een energiepremie (het halen van de isolatienormen (maximale U-waarden of minimale R-waarden) is bij de restauratie van monumenten niet altijd mogelijk) heeft een grote meerderheid van de beschermde monumenten een belangrijk verbeteringspotentieel voor energiebesparing.

De energieaudit voor monumenten is een volledig nieuw initiatief en nauwkeurige cijfers over het percentage van eigenaars dat een scan zal laten uitvoeren, ontbreken.

Ook de mate waarin het uitvoeren van een scan resulteert in het effectief uitvoeren van maatregelen, is moeilijk in te schatten.

Op lange termijn streven we ernaar dat voor ieder bewoond monument een energieaudit wordt uitgevoerd. Dit komt ook tegemoet aan de doelstellingen uit het Renovatiepact om de renovatiegraad van het Vlaams woningpatrimonium sterk te verhogen en het energieprestatieniveau tot het bijna-energie neutrale te krijgen.

Vermoedelijk zullen huishoudens/woningen met erfgoedwaarde die onderhouds- of restauratiewerken plannen in eerste instantie de doelgroep zijn voor het laten opmaken van een energieaudit. Door dit te koppelen aan het gegeven dat een erfgoedpremie voor energiebesparende maatregelen enkel toegekend wordt aan specifieke technieken, materialen of toepassingen opgelegd in de toelating, die een meerkost met zich meebrengen, komen we tot een ruwe schatting van een 80 tot 100 aanvragen per jaar.

De gemiddelde kostprijs voor een energieaudit wordt geschat op 1.000 euro. Jaarlijks zal dus ongeveer 80.000 euro van het budget van de onderzoekspremies aan deze dossiers besteed worden.

De impact op de begroting van de bijkomende mogelijkheid voor erfgoedpremies voor energiebesparende maatregelen kan als volgt worden ingeschat.

- Uit de onderhoudspremie-aanvragen volgens de oude regelgeving schatten we in dat in 25% van de dossiers energiebesparende maatregelen die een meerkost met zich meebrengen, opgenomen zijn.
- Uit de erfgoedpremie-aanvragen volgens de standaardprocedure leiden we af dat 35% van de gevraagde premiebedragen betrekking hebben op werken aan historisch schrijnwerk, daken en vloeren.

In deze dossiers gaat het vaak over werken ruimer dan specifiek opgelegde energiebesparende maatregelen waardoor het toegekende premiebedrag niet volledig aan energiebesparende maatregelen wordt besteed.

De voorgestelde maatregel zal echter geen substantiële meerkosten met zich meebrengen voor energiebesparende maatregelen omdat de meerkosten van het huidige voorstel bij de premiedossiers volgens de oude regelgeving en de nieuwe regelgeving (volgens de uitzonderingsbepaling in art. 11.2.4) veelal mee werden betoelaagd en aldus de eventuele meerkosten van dit voorstel reeds in de ontvankelijk verklaarde dossiers vervat zit.

De impact op de begroting van het schrappen van het plafond van de premie voor buitensporige opgravingskosten wordt op basis van de momenteel beschikbare cijfers geraamd op jaarlijks €450.000. Het aantal premieaanvragen en de werklast voor de behandeling ervan wijzigt niet door het opheffen van het plafond.

De financiële gevolgen van het bijkomend voorzien in een premie voor energiebesparende maatregelen en het schrappen van het plafond van de premie voor buitensporige opgravingskosten worden opgevangen binnen artikel NFO 1NFA2AI-WT 'ondersteunen van een kwaliteitsvol onroerendergoedbeheer.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 5 oktober 2016 op voorwaarde dat de voorgestelde maatregelen worden opgevangen binnen het personeelskader, dat rekening houdt met de koppenbesparing en de beschikbare kredieten van het agentschap Onroerend Erfgoed.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

De weerslag van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed op de lokale besturen werd uitgebreid omschreven in de nota aan de Vlaamse regering bij de principiële goedkeuring van het "ontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en van diverse decreten wat betreft de uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed en wat betreft financiële en technische aanpassingen" (Cf. VR 2015 1812 DOC.1376/1).

1 personeel: er is geen weerslag op het personeelsbestand van de lokale besturen. De taken inzake adviesverlening bij stedenbouwkundige of verkavelingsvergunningen kaderen binnen de verantwoordelijkheid van gemeenten als vergunningverlenende overheid. Het is een vrijwillige keuze van een gemeente om al dan niet een erkenning als onroerendergoedgemeente aan te vragen;

2 werkingsuitgaven: er is geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen, inclusief de erkende onroerendergoedgemeenten;

3 investeringen en schulden: er is geen weerslag op de investeringen en schulden;

4 ontvangsten: er worden geen bijkomende financiële middelen aan de lokale besturen of erkende onroerendergoedgemeenten ter beschikking gesteld;

5 conclusie: voorliggend ontwerp van decreet draagt ertoe bij dat lokale besturen hun autonomie en bevoegdheden volledig en volwaardig kunnen uitoefenen en het takenpakket van erkende onroerendergoedgemeenten wordt uitgebreid met het bekrachtigen van (archeologie)nota's. Er is geen impact m.b.t. personeel, werkingsuitgaven, investeringen, schulden en ontvangsten voor de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Voor de weerslag van het kerntakenplan Onroerend Erfgoed op de begroting wordt verwezen naar het document VR 2015 1707 DOC.0728/7QUATER dat op 17 juli 2015 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Hieruit blijkt dat de kerntakenoefening impact heeft op 57,30 VTE van het beleidsveld Onroerend Erfgoed. Het ontwerp van "besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed" maakt hiervan onderdeel uit en heeft concreet impact op 8,15 VTE.

De gevolgen voor het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van het bijkomend voorzien in een premie voor energiebesparende maatregelen en het schrappen van het plafond van de premie voor buitensporige opgravingskosten worden opgevangen binnen het personeelskader en de werkingskredieten van het agentschap Onroerend Erfgoed.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1 Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/305 van 27 juli 2016.

2 Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringssimpactanalyse (RIA). Het betreft immers regelgeving waar geen vrije beleidsruimte bestaat.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed;
- 2° de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed te gelasten over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen en Gelijke Kansen
en Armoedebestrijding

Liesbeth HOMANS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

Bijlagen:

1. Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed
2. Verslag aan de Vlaamse Regering
3. Advies van de Inspectie van Financiën
4. Begrotingsakkoord